# Kansalaisaloite KAA 1/2020 vp lentovero; Finnairin lausunto

Finnair kiittää mahdollisuudesta lausua lentoveroa koskevasta kansalaisaloitteesta. Finnair yhtyy kansalaisaloitteessa esille tuotuun huoleen lentoliikenteen päästöistä ja tarpeesta niiden vähentämiseen. Finnair ei kuitenkaan jaa aloitteen näkemystä siitä, että vero olisi tarkoituksenmukainen ja tehokas keino päästöjen vähentämiseksi. Lentoliikenteen päästöjä on mahdollista vähentää tehokkaasti, kilpailuneutraalisti ja liiketaloudellisesti kannattavasti usean rinnakkaisen toimenpiteen yhteisvaikutuksena.

## Kansalliset veroratkaisut

Kansalliset veroluonteiset ratkaisut eivät palvele päästövähennystavoitteita, vaan voivat pahimmillaan jopa kasvattaa päästöjä henkilö- ja tavaravirtojen siirtyessä ja keskittyessä sellaisiin maihin ja sellaisille reiteille, joissa lentoveron kaltaisia toimia ei ole käytössä. Matkustusreitit pitenevät ja tarpeeton vaihtomatkustaminen lisääntyy. Päästöjen vähentämiseen keskittyvien ratkaisujen tulee olla kansainvälisiä, rajat ylittäviä, kuten lentoliikenne itsekin on. Kansalliset toimet eivät palvele ilmastoa, matkustajia eikä lentoyhtiöitä.

Eurocontrolin hiljattain laatiman selvityksen mukaan on hyvin vähän näyttöä siitä, että lentoliikenteen verottaminen itsessään johtaisi päästöjen vähenemiseen, kuten ei myöskään polttoaineen tai lentolippujen hinnan nosto. Verotuloja ei myöskään voi ohjata päästövähennystoimiin. Verojen tukema lentolippujen hinnan nousu voi sen sijaan johtaa kansainvälisen kilpailukyvyn ja ulkoisen ja sisäisen saavutettavuuden rapautumiseen.

Ruotsin lentoveron käyttöönoton yhteydessä Finnairin toimeksiannosta arvioitiin vastaavan veron mahdollisia vaikutuksia Suomessa. Veron negatiivisten vaikutusten arvioitiin näkyvän toimialan liikevaihdon ja työllisyyden laskuna. Sen hetkisen arvion mukaan vero olisi vähentänyt toimialan suoraan työllistymistä 2,5 % (500 henkilöä), minkä lisäksi epäsuora työllistyminen vähenisi noin 1000 henkilöä. Kansataloudelle veron taloudelliset vaikutukset olisivat olleet nettona negatiivisia. Vero kerryttäisi arviolta vajaat 100 miljoonaa verotuloja, mutta BKT laskisi 0,1, % (250 miljoonaa euroa). Alankomaiden verokokeilu johti matkustajien merkittävään siirtymiseen Amsterdamista muille naapurimaiden lentokentille, mistä seurasi merkittäviä taloudellisia tappioita suhteessa verotuloon.

Veron käyttöön ottaneissa maissa on alueellinen saavutettavuus huonontunut ja matkustusajat kasvaneet veron myötä. Vero vaikuttaisi suhteellisesti eniten kotimaan lentojen hintoihin, mikä johtaisi alueelliseen ja sosiaaliseen eriarvoistumiseen. Ruotsissa vero on ollut osatekijä lentoliikenteen vähentymiseen maan sisällä.

## Kansainväliset ja EU:n päästövähennystoimet

Lentoliikenne on korostetun kansainvälisesti kilpailtu toimiala, eikä päästövähennystoimia voi asettaa globaalien päästöjen kokonaisuutta huomioimatta ja kilpailua vääristämättä kansallisesti kuten tieliikenteessä. Tasapuolisen kilpailun ja toimintaedellytysten takaamiseksi on keskeistä, että konkreettisista toimista sovitaan

kansainvälisellä ja/tai EU-tasolla. Myös liikenne- ja viestintävaliokunta piti EU:n uusia ilmastotavoitteita 2030 koskevassa lausunnossaan (LiVL 8/2020 vp) ensiarvoisen tärkeänä, että tavoitteisiin pyritään EU:n yhteisillä toimilla, jolloin ne eivät heikennä Suomen kilpailuasemaa suhteessa muihin EU:n jäsenmaihin.

EU:n komission vihreän kehityksen ohjelma sisältää laaja-alaisesti aloitteita lentoliikenteen päästöjen vähentämiseksi, mm. energiaverodirektiiviin sisältyvän lentopolttoaineen verovapautta koskevan poikkeuksen poistaminen, lentoliikenteen päästökaupan (ETS) kiristäminen (mm. ilmaisten päästöoikeuksien määrää vähentämällä) ja kansainvälisen lentoliikenteen päästöjen kompensaatiomekanismin (CORSIA) sekä kestävien lentopolttoaineiden käyttöönotto. Komission on tarkoitus antaa em. lainsäädäntöehdotukset vuoden 2021 aikana. Uudistusten myötä mm. päästökaupan ohjausvaikutus tulee tehostumaan CO2-päästöjen hinnan kallistumisen myötä.

Finnair uskoo komission tavoin kokonaisvaltaiseen lähestymistapaan päästöjen vähentämiseksi. Kansallisiin toimiin tulisi ryhtyä vain, jos EU-tason toimet osoittautuvat riittämättömiksi ja niillä on globaaleja päästöjä vähentävä vaikutus.

**Finnairin päästövähennystavoitteet ja -toimet**

Finnair tukee kunnianhimoisia lentoliikenteen päästövähennystavoitteita. Päästöjen vähentäminen on yksi toimialan suurimmista haasteista ja tulevaisuuden keskeisistä kilpailutekijöistä covid-19 -pandemian jälkeisessä, edelleen kovenevassa kilpailutilanteessa.

Finnair kantaa vastuuta päästöjen vähentämisestä ja ilmastokestävyys on keskeinen osa yhtiön strategiaa. Finnairin tavoitteena on puolittaa nettohiilidioksidipäästöt vuoteen 2025 mennessä ja olla hiilineutraali 2045. Tavoitteet ovat sektorin kunnianhimoisimpia verrattuna mm. yhteis-eurooppalaiseen 2050 hiilineutraalius -tavoitteeseen (Destination 2050).

Finnairin polku hiilineutraaliuteen 2045 koostuu useammasta osatekijästä. Tämän hetkisen arvion mukaan toimet jakaantuvat seuraavasti: kestävät polttoaineet 35 %, teknologian kehitys, reittisuunnittelu ja operatiiviset toimet 20 %, ilmatilanhallinta ja multimodaalisuus 5 % ja markkinamekanismit 40 %. Finnairin on myös tarkoitus ottaa uudelleen käyttöön matkustajille suunnattu vapaaehtoinen päästöjen kompensointijärjestelmä rahankeräyslakiin suunniteltujen muutosten toteutumisen jälkeen.

Finnair uskoo, että päästövähennystavoite voidaan saavuttaa liiketaloudellisesti kannattavasti ja kilpailuneutraalisti ainoastaan usean toimen yhteisvaikutuksena, vaikka esim. kestävät polttoaineet katsotaan yleisesti tehokkaimmaksi yksittäiseksi keinoksi vähentää lentoliikenteen päästöjä.

**Kilpailukyky ja kansalliset ratkaisut**

Covid-19 pandemia on ajanut lentoliikenteen sen historian pahimpaan kriisiin. Liikenteen elpymisen vuoden 2019 tasolle arvioidaan tällä hetkellä kestävän

vähintään 3-4 vuotta ja sen jälkeinen kasvuvauhti jäänee aiemmin oletettua heikommaksi. Erityisesti liikematkustuksen odotetaan elpyvän muuta matkustusta hitaammin. Kriisi on myös heikentänyt lentoyhtiöiden kykyä investoida uuteen vähäpäästöisempään kalustoon ja teknologiaan, tai mahdollisuuteen ottaa käyttöön kestäviä polttoaineita. Tämä on huomioitava päästövähennystavoitteita ja -toimenpiteitä asetettaessa.

Finnairin strategian kulmakivi on Euroopan ja Aasian välisessä liikenteessä, mikä mahdollistaa Suomen väestön kokoa laajemman reittivalikoiman ja muita pohjoismaita paremman saavutettavuuden. Lyhin matka Euroopasta Aasiaan kulkee Helsingin kautta. Finnairin kilpailukyvyn turvaaminen on välttämätöntä myös Suomen kilpailukyvyn ja saavutettavuuden säilyttämiseksi. Covid 19-kriisin jälkeen kilpailu tulee olemaan entistä kovempaa alhaisemman kysynnän takia ja jo ennen kriisiä toimialalla vallinneen ylikapasiteetti tekee alan erityisen sensitiiviseksi pienillekin hinnanmuutoksille. Asiakkaan kokema hinta ei muotoudu pelkästään yksittäisen lentoyhtiön tarjoaman lentolipun absoluuttisesta hinnasta vaan myös tämän suhteesta kilpailijoiden hintoihin.

Kansalliset päästövähennys- ja veroratkaisut herkästi hinnoittelisivat Finnairin ulos Suomen ja Aasian välisestä liikenteestä. Matkustajavirtojen ja rahdin osittaisellakaan siirtymällä muille, huomattavasti enemmän päästöjä synnyttäville reiteille, on Suomen saavutettavuutta heikentävä vaikutus. Siirtymä pidemmille reiteille toimisi myös vastoin globaaleja ilmastotavoitteita.

Kokonaisuudessaan Finnair maksoi ympäristöperusteisia veroja ja maksuja vuonna 2019 yli 35,5 meur. Verojen ja kompensointimekanismien lisäksi tulisi edistää ja tukea toimia, jotka aidosti vähentävät absoluuttisia päästöjä, kuten kestävät polttoaineet ja ilmatilan käytön tehostaminen.

Covid-19 -pandemia on raadollisella tavalla Suomessa osoittanut lentojen vähenemisen yhteiskunnalliset seuraukset. Lentoliikenteen elinvoimaisuus palvelee Suomen elinkeinoelämää, taloutta, kilpailukykyä ja saavutettavuutta. Lentoliikenteen päästöjä voidaan vähentää kilpailukyky säilyttäen siten, että kestävän kasvun mahdollisuudet samalta turvataan.

Lisätietoja: Anne Larilahti, vastuullisuusjohtaja, anne.larilahti@finnair.com, 050-518 1833, Anna Sotaniemi, yhteiskuntasuhdepäällikkö, anna.sotaniemi@finnair.com, 040-661 0903